

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ἡ Τὸ «Ψυχασάββατο» τραγωδία εἰς μίαν πράξιν ὑπὸ Γρ. Ξενοπούλου. — «Παλιὰς ἀγάπαις» σκηνηκὸν παίγιον εἰς μίαν πράξιν ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου. — «Γατίσα» καὶ «Ἰδιζάλ» δύο ἔργα ὑπὸ Ἰωσήφ.

Εἶνε τὰ νέα ἑλληνικὰ ἔργα εἰς τὰ ὁποῖα ἠδυνήθημεν νὰ παραστῶμεν κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα. Ἐκφράζομεν προκαταβολικῶς τὴν λύπην μας, ὅτι δὲν κατωρθώσαμεν νὰ παρευρεθῶμεν καὶ κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ «Ἐλιξηρίου τῆς νεότητος» τοῦ Παύλου Νιρβάνα, ὅπως ἐπίσης δὲν ἐπροφθάσαμεν καὶ τὸ προταχθὲν τῆς «Ἰδιζάλ» μονόπρακτον ἔργον τοῦ κ. Ἰωσήφ. Τὰ ἀνωτέρω ἔργα εἰς τὰ ὁποῖα παρευρέθημεν ἐπαίχθησαν ὅλα εἰς τὸ θέατρον «Βαριετὲν» παρὰ τοῦ θιάσου τῆς κ. Κυβέλης Θεοδωρίδου.

Καὶ ἐν πρώτοις τὸ «Ψυχασάββατο» τοῦ κ. Ξενοπούλου ἔργον ψυχολογικὸν μὲ ρυθμιστὴν τὴν μᾶλλον εὐθικὸν ἀνθρωπίνην συνειδησιν, ἀναφέρεται εἰς τὸ ἔγκλημα, τὸ ὁποῖον μία νεαρὰ χωρική διέπραξε φονεύσασα τὴν ἀνδραδέλφην τῆς προφανῶς ἀπὸ λόγους ζηλοτυπίας. Ἡ τιμωρὸς Νέμεσις εἶνε ἡ ἐξέγερσις τῆς συνειδήσεώς της, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ καὶ ἡ ἐπίμονος ὑπόψια διὰ τὸ ἔγκλημα τῆς πεθερᾶς της. Ἐν ἡμέρᾳ Ψυχασάββατου ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἐμφόβου ψυχῆς της εἶνε σφοδροτάτη. Ἡ νεκρὰ ἐμφανίζεται εἰς τὰ ἔντρομα ὄμματά της. Καὶ διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ αὐτὸ τὸ σπίτι, ἀκατοίκητον πλέον δι' αὐτήν, ζητεῖ νὰ διαπράξῃ ἄλλο ἔγκλημα νὰ φύγῃ μὲ τὸν παλαιὸν ἐραστὴν της, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὥραν τῆς φυγῆς φράσσει τὴν θύραν τὸ φάντασμα τῆς νεκρᾶς. Τότε εἰς παραφορὰν ἀπελπισίας τὰ λέγει ὅλα εἰς τὸν ἄνδρα της, τὰ ἐπιβεβαίωσι ἢ μητέρα τούτου καὶ ὁ ἄνδρας της τὴν σκοτώνει.

Αὐτὴ μὲ λίγα λόγια εἶνε ἡ ὑπόθεσις. Θὰ ἠμπορούσαμε νὰ ἐνθυμηθῶμεν πλεῖστα τοιαῦτα ἔργα. Κάτι ἀνάλογον εἶνε εἰς τὴν «Τερέζαν Ρακὲν» τοῦ Ζολᾶ. Ἀλλὰ κανένα ἐκ τῶν ἔργων τοῦ κ. Ξενοπούλου δὲν εἶνε τόσω ἄρτιον ὅσω τὸ «Ψυχασάββατο». Ὅμιλοῦμεν πάντοτε περὶ ἐνὸς συνειθισμένου θεάτρου, τοῦ ὁποῖου τὸ ἐνδιαφέρον τείνει ἄλλως νὰ ἐξαντλήσῃ ὁ κινηματογράφος. Ἄλλ' ἡ τέχνη δὲν ἐζημιώθη ἀπὸ τὴν δημιουργικὴν αὐτὴν ἐργασίαν τοῦ κ. Ξενοπούλου, ἐφ' ὅσον θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπαινέσωμεν εἰλικρινῶς τὸ βαθύτερον ἀνθρώπινον αἶσθημα, τὴν ψυχολογημένην συνοχὴν εἰς τὰς σκηνάς, τὴν λιτότητα τούτων καὶ τὴν καλὴν διαγραφὴν τῶν χαρακτήρων. Ἰσως ὑπάρχει μία ἔλλειψις, ὅτι ὁ νοῦς τοῦ θεατοῦ πρέπει νὰ ἐργασθῇ πολὺ διὰ ν' ἀνεύρῃ τὰ προηγούμενα, ἴσως ἄλλος ἤθελε ἀξιώσει τὸ δράμα αὐτὸ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς περισσοτέρας πράξεις. Τὸ τελευταῖον ὅμως θὰ

ἦτο ἐπικινδυνόν. Καθ' ἡμᾶς οὐδέποτε ἄλλως προσέγοντας εἰς τοιαύτας λεπτομερείας εἰμὴ ἐφ' ὅσον θὰ ἐπρόκειτο νὰ διακρίνωμεν τὰς τεχνικὰς ἀρετὰς μεγάλων συγγραφέων, ἠδύνατο ὁ διάλογος ἐν ἀρχῇ νὰ ἦτο περισσότερο ἐπεξηγηματικὸς. Ἀλλὰ καὶ οὕτω ὁ θεατὴς δύναται μόνος νὰ μαντεύσῃ ἐπαρκῶς τί συνέβη.

Ἡ ἐκτέλεσις ὑπῆρξε καλὴ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἠθοποιούς. Πρέπει νὰ ἐπαινέσωμεν πολὺ τὴν κ. Κυβέλην Θεοδωρίδου. Ἄλλ' ἡ σκηνοθεσία μὲ τὸν «χορὸν τῶν ψυχῶν» ἦτο μέγα δυστύχημα δι' αὐτὴν τὴν παράστασιν. Ὅπως ἐπληροφόρηθημεν τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν συγγραφέα ἐπιμεινάντα νὰ ἐκτελεσθῇ ὁ πένθιμος χορὸς ὡς ἐξετελέσθη. Συνήθως τοιαῦτα ὄραματα εἰς τὸ θέατρον γίνονται ὡς ἐν ὄνειρῳ καὶ ἔχουν τὴν διάρκειαν τούτου. Ἀκόμη πολλοὶ προτιμοῦν νὰ τὰ παρουσιάζουν ὡς ζωγραφιστὰς εἰκόνας διὰ μίαν στιγμὴν. Ἀλλὰ διὰ τὰ τωρινὰ ἀθηναϊκὰ θεάτρα τοιαῦτα ἀξιώσεις εἶνε βεβαίως παράλογοι.